

۱. چه تفاوتی بین روش علمی و استدلال استقرایی وجود دارد؟
  - الف. مشاهده پدیده‌ها در استدلال استقرایی بر خلاف روش علمی وجود ندارد.
  - ب. بر خلاف روش علمی در استدلال استقرایی مسأله در گام نخست مطرح می‌شود.
  - ج. در هر دو تدوین فرضیه وجود دارد فقط در روش علمی با اصول استدلال قیاسی فرضیه بررسی می‌گردد.
  - د. بر خلاف استدلال استقرایی در روش علمی فرضیه تدوین می‌شود.
۲. از نظر جان دیوئی آخرین مرحله روش علمی چه چیزی است؟
  - الف. ارائه فرضیه
  - ب. آزمون فرضیه
  - ج. تجدیدنظر فرضیه
  - د. ارائه راه حل
۳. در ارتباط با تعریف نظریه علمی کدام گزینه درست نیست؟
  - الف. مهمترین ضعف علوم انسانی فقدان نظریه‌های علمی است.
  - ب. هدف هر نظریه تبیین، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌هاست.
  - ج. اهمیت نظریه در علوم فیزیکی و اجتماعی کاملاً متفاوت است.
  - د. بین نظریه و واقعیات یک رابطه دو سویه وجود دارد.
۴. در کدامیک از شکلهای تحقیق زیر، اعتبار درونی بیشتر رعایت می‌شود؟
  - الف. آزمایش
  - ب. مطالعه
  - ج. زمینه‌یابی
  - د. بررسی
۵. در مراحل روش تحقیق، عملیات معینی که به منظور اجرای آزمون فرضیه در شرایط مشخص اتخاذ می‌گردد اصطلاحاً چه نام دارد؟
  - الف. تعریف عملیاتی
  - ب. کنترل و دستکاری متغیرها
  - ج. انتخاب طرح تحقیق
  - د. ساخت روشهای ارزیابی و مشاهده
۶. محقق به بررسی « تأثیر دو روش رمزگردانی معنایی و حسی بر میزان بازیابی اطلاعات از حافظه بلند مدت » می‌پردازد، در این موضوع پژوهشی متغیر مستقل و وابسته به ترتیب چه متغیری است؟
  - الف. روشهای رمزگردانی (حسی - معنایی) - میزان بازیابی
  - ب. رمزگردانی - بازیابی
  - ج. بازیابی اطلاعات - حافظه بلندمدت
  - د. بازیابی اطلاعات - روشهای رمزگردانی
۷. در مثال سؤال شماره شش متغیر « میزان بازیابی اطلاعات » یک متغیر ..... است.
  - الف. کیفی
  - ب. دو ارزشی
  - ج. کمی
  - د. تعدیل کننده
۸. کدامیک از مسأله‌های زیر بهتر از دیگر مسأله‌ها تدوین شده است؟
  - الف. جنسیت معلم چه تأثیری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز دارد.
  - ب. بررسی ارتباط بین آرامش کلاس درس با میزان قبولی.
  - ج. وضعیت روحی معلم بر نمرات ریاضی دانش‌آموز تأثیر دارد.
  - د. بین فقدان اکسیژن و میزان توجه ارتباطی وجود دارد.
۹. محقق در تعریف هوش می‌گوید: « منظور من از هوش و عوامل دیگر کمیّتی است که آزمون ریون ارایه می‌کند. » در این مثال مفهوم هوش چگونه تعریف شده است؟
  - الف. تعریف با استفاده از مثال
  - ب. تعریف به وسیله جنس
  - ج. تعریف با استفاده از قید و شرط
  - د. تعریف عملیاتی

۱۰. در کدامیک از موارد زیر فرضیه هیچ نقشی ندارد؟

- الف. ارایه مسأله   ب. انتخاب منابع   ج. تعیین جهت تبیین   د. درک بهتر مسأله
۱۱. محقق در پاسخ به مسأله « اضطراب چه تأثیری بر میزان فراموشی فراگیران دارد؟ » فرضیه زیر را ارایه می‌دهد:
- « اضطراب باعث کاهش فراموشی می‌گردد. » به نظر شما در ارایه این فرضیه کدام ملاک رعایت نگردید؟

- الف. عدم قدرت تبیین   ب. عدم بیان رابطه مورد انتظار
- ج. عدم هماهنگی با دانش موجود   د. عدم روشنی و دقت
۱۲. اگر فرضیه‌ای پس از آزمودن تأیید گردد نتیجه می‌گیریم که آن فرضیه:
- الف. ثابت شده است.   ب. احتمالاً در آزمایش مجدد همان نتیجه را می‌دهد.

ج. در همه حالات آزمایشی یک نتیجه را به دنبال دارد.   د. با دانش موجود هماهنگ است.

۱۳. مطالعه منابع مربوط به موضوع مورد تحقیق در کدام مرحله پژوهش صورت می‌گیرد؟
- الف. قبل از انجام تحقیق   ب. بعد از برنامه‌ریزی طرح پژوهشی
- ج. بعد از اجرای تحقیق   د. بعد از جمع‌آوری داده‌ها

۱۴. به تفاوت بین ویژگیهای نمونه با ویژگیهای جامعه چه می‌گویند؟

- الف. عدم تعمیم‌پذیری   ب. سوگیری نمونه   ج. انتخاب نامناسب نمونه   د. خطای نمونه‌گیری
۱۵. محقق جهت انتخاب نمونه‌ای با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده از یک جامعه ۱۰۰ نفری می‌گوید من اولین فردی را که انتخاب کردم بر اساس آخرین حرف نام اولین فرد، فرد بعدی را انتخاب می‌کنم و همین روش را تا آخر ادامه می‌دهم، به نظر شما در انتخاب این روش کدام شرط نمونه‌گیری تصادفی ساده رعایت نگردید؟

- الف. شانس نابرابر   ب. انتخاب مستقل   ج. پیش‌بینی‌پذیری   د. تعمیم‌پذیری
۱۶. در چه موقعی می‌توانیم از نمونه‌گیری طبقه‌ای استفاده کنیم؟

- الف. زمانی که کلیه اعضای جامعه را به خوبی بشناسیم.
- ب. زمانی که افراد جامعه به صورت طبیعی به گروههای مختلف تقسیم شده باشد.
- ج. زمانی که نسبت تقسیم افراد در نمونه به همان نسبت جامعه باشد.
- د. زمانی که جامعه مورد تحقیق بسیار بزرگ باشد.

۱۷. کدامیک از گزینه‌های زیر از دلایل ضروری انتخاب یک نمونه با حجم زیاد به حساب نمی‌آید؟

- الف. وجود متغیرهای کنترل نشده زیاد   ب. تقسیم گروه به زیرگروههای متعدد
- ج. نامتجانس بودن متغیرهای مورد مطالعه   د. مطالعه عمیق و دقیق آزمودنیها
۱۸. محقق قصد دارد در یک شهر بررسی کند که چند درصد افراد طرفدار فلان تیم هستند به نظر شما روش تحقیق این محقق از چه نوع هست؟

- الف. تاریخی   ب. آزمایشی   ج. زمینه‌یابی   د. نیمه آزمایشی
۱۹. جهت برقراری ارتباط بهتر، محتوی پرسشنامه باید به گونه‌ای باشد که:

- الف. واحد اندازه‌گیری سوال روشن باشد.   ب. پرسشها و بیانات از ویژگی هدایت کننده برخوردار باشند.
- ج. حتی الامکان پرسشها طولانی باشند.   د. تا آنجا که امکان دارد تعداد سوالات زیاد باشد.

۲۰. منظور از قانون تک متغیری چیست؟

الف. مطالعه تأثیر چند عامل بر یک متغیر وابسته

ج. مطالعه رابطه علی بین متغیرها

۲۱. با توجه به خطر تصنعی یا ساختگی بودن کنترل آزمایشی این دیدگاه مطرح است که بهتر است در تحقیق آزمایشی:

الف. به تعمیم‌پذیری نتایج اهمیت داد.

ج. به تکرارپذیری آزمایشها توجه کرد.

۲۲. بدست آوردن نمره بالاتر به دلیل دخالت تفاوت‌های فردی همچون هوش، انگیزه و رغبت در پس آزمون و ارتباط آن با بلوغ

یا با رویدادهای همزمان آزمون به کدامیک از عوامل اعتبار درونی مربوط می‌شود؟

الف. بازگشت آماری

ب. بلوغ روانی

ج. رخداد‌های همزمان

د. کنش متقابل

۲۳. شکل زیر معرف کدامیک از طرحها است؟

متغیر مستقل

X

T_1

T_2

الف. طرح مقایسه گروههای ایستا

ج. طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل

۲۴. در طرح پس آزمون با گروه کنترل کدامیک از عوامل زیر کنترل نمی‌شود؟

الف. نحوه انتخاب آزمودنیها

ج. افت آزمودنیها

۲۵. کدامیک از گزینه‌های زیر در توضیح طرحهای نیمه آزمایشی صحیح نیست؟

الف. در این طرحها محقق قادر به مشاهده یا اندازه‌گیری است.

ب. در طرح نیمه آزمایشی تعمیم‌پذیری نتایج بهتر از طرحهای آزمایشی صورت می‌گیرد.

ج. در طرحهای نیمه آزمایشی محقق قادر به تعیین زمان اجرای متغیر مستقل نیست.

د. این قبیل طرحها بیشتر در مطالعات انسانی انجام می‌گیرد.

۲۶. نمودار زیر بیانگر کدامیک از طرحهای تحقیق است.

R T_1 (X) .....

R ..... X T_2

الف. طرح پیش آزمون با پس آزمون با گروه کنترل

ب. طرح پیش آزمون پس آزمون با نمونه‌گیری مجزا

ج. طرح سریهای زمانی با دو گروه

د. طرح پیش آزمون - پس آزمون

۲۷. برای رساله‌نویسی معرفی ابزار پژوهش در کدامیک از فصول مطرح می‌شود؟

الف. اول ب. دوم ج. سوم د. چهارم

۲۸. در اعتبار بیرونی کدامیک از متغیرهای زیر مورد بررسی قرار می‌گیرد؟

الف. تعمیم‌پذیری نتایج ب. کنترل متغیرهای مزاحم و ناخواسته

ج. دقت در روش د. کنترل تأثیر متغیر مستقل بر وابسته

۲۹. یکی از ویژگیهای عمده روشهای آزمایشی:

الف. دقت در روش است. ب. کنترل زیاد است.

ج. تکرارپذیری نتایج است. د. قابلیت تعمیم نتایج است.

۳۰. مهمترین معایب نمونه‌گیری خوشه‌ای عبارتست از:

الف. اتلاف وقت ب. غیر قابل اجرا بودن برای یک جامعه بزرگ

ج. فقدان روشهای آماری مناسب د. هزینه بر بودن این روش

۱. گزینه الف، ص ۲۲، مشاهده پدیده‌ها در استدلال استقرایی بر خلاف روش علمی وجود ندارد.
۲. گزینه ب، ص ۱۳، از نظر جان دیویی، روش علمی پنج مرحله دارد که آخرین مرحله آن آزمون فرضیه می باشد.
۳. گزینه ج، ص ۲۶، اهمیت نظریه در کلیه علوم یکسان می باشد.
۴. گزینه الف، برای اطلاعات بیشتر فصل هشتم (تحقیق آزمایش) مطالعه شود.
۵. گزینه ج، ص ۳۹، طرح تحقیق عملیات معین است که به منظور آزمایش فرضیه در شرایطی مشخص اجرا می شود.
۶. گزینه الف، این مثال خارج از کتاب بوده برای اطلاعات بیشتر صفحه های ۴۱ و ۴۲ کتاب مطالعه شود.
۷. گزینه ج، ص ۴۳، میزان بازیابی اطلاعات، یک متغیر کمی می باشد.
۸. گزینه الف، برای اطلاعات بیشتر فصل سوم مطالعه شود.
۹. گزینه د، ص ۶۵، تعریف یک متغیر با استفاده از آزمونهای روانی نظیر آزمون ریون را تعریف عملیاتی گفته می شود.
۱۰. گزینه الف، ص ۷۳، ارائه مسئله قبل از تدوین فرضیه صورت می گیرد و درواقع محقق از طریق فرضیه به مسئله خودش، به صورت حدسی پاسخ میدهد.
۱۱. گزینه ج، ص ۷۹، محقق در تدوین این فرضیه، ملاک هماهنگی فرضیه با اصول کلی دانش موجود را رعایت نکرده است.
۱۲. گزینه ب، ص ۸۱، هیچ وقت، یک فرضیه نه اثبات و نه تکذیب می شود. فرضیه بنا به ماهیت خود از قوانین احتمال پیروی می کند.
۱۳. گزینه الف، ص ۹۲، مطالعه منابع مربوط به موضوع تحقیق باید قبل از انجام تحقیق یعنی زمانی که پژوهشگر طرح پژوهشی خود را برنامه ریزی می کند، صورت بگیرد.
۱۴. گزینه د، ص ۱۱۲، تفاوت بین ویژگیهای یک نمونه با ویژگیهای جامعه ای که نمونه از آن انتخاب شده است خطای نمونه گیری گویند .
۱۵. گزینه ب، ص ۱۱۹، در این روش شرط انتخاب نمونه گیری مستقل تصادفی رعایت نشده است.
۱۶. گزینه ج، ص ۱۱۹، زمانیکه نسبت تقسیم افراد در نمونه به همان نسبت جامعه باشد محقق باید از روش نمونه گیری طبقه ای استفاده کند.
۱۷. گزینه د، ص ۱۳۰، در تحقیقاتی که هدف محقق مطالعه عمیق و دقیق آزمودنیها هست، زیاد بودن حجم نمونه ضروری نمی باشد.
۱۸. گزینه ج، ص ۱۶۳، از طریق طرحهای زمینه یابی بیشتر نگرش و دیدگاه آزمودنیها بررسی می شود.
۱۹. گزینه الف، ص ۱۷۲، برای اینکه پرسشگر بتواند با آزمودنیها رابطه موثر داشته باشد لازم است که نکاتی را رعایت کند که یکی از آن نکات اینست که، واحدهای اندازه گیری سوال باید به طور کامل مشخص باشند.
۲۰. گزینه ب، ص ۱۹۹، کنترل کردن کلیه عوامل به غیر از عامل آزمایش را قانون تک متغیری می گویند.
۲۱. گزینه ج، ص ۲۰۴، باید به تکرار پذیری آزمایشها توجه کرد.
۲۲. گزینه د، ص ۲۱۰.
۲۳. گزینه الف، ص ۲۲۴، دیاگرام زیر مربوط به طرح مقایسه گروههای ایستا می باشد.
۲۴. گزینه ج، ص ۲۳۱، در طرح پس آزمون با گروه کنترل، متغیر مزاحم افت آزمودنیها کنترل نمی شود.
۲۵. گزینه ج، ص ۲۶۲، در طرحهای نیمه آزمایشی زمان اجرای متغیر مستقل را محقق تعیین می کند.

۲۶. گزینه ب، ص ۲۶۷، دیاگرام زیر مربوط به طرح پیش آزمون و پس آزمون با نمونه‌گیری مجزا می‌باشد.

۲۷. گزینه ج، ص ۳۳۹، در پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی، ابزار پژوهش در فصل سوم آورده می‌شود.

۲۸. گزینه الف، ص ۲۳۵، در اعتبار بیرونی تحقیق میزان تعمیم‌پذیری نتیجه بدست آمده بررسی می‌شود.

۲۹. گزینه ب، ص ۲۰۵، یکی از ویژگی‌های اصلی روش آزمایش کنترل بیشتر متغیرها می‌باشد.

۳۰. گزینه ج، ص ۱۲۲، داده‌های که از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای جمع‌آوری شده‌اند امکان استفاده از فرمول آسان در آنها وجود ندارد زیرا

بکاربردن یک نوع ابزار آماری در جوامع مختلف، دقت آن را کاهش می‌دهد.